

Prinsjesfestival 2014: 200 jaar Prinsjesdag, feest van de democratie

Beeldverslag Prinsjesfestival 2014

De Volkskrant, 12 september 2014: *'Oppoetsbeurt 200ste Prinsjesdag - Den Haag - Zo gauw de Gouden Koets uit beeld is, zakt Prinsjesdag normaliter in als een kaassoufflé. (...) Dat is, grofweg, het beeld dat de organisatie van het Prinsjesfestival hoopt te doorbreken. En het begint er zowaar op te lijken'. Een beeldverslag, door curator Prinsjesfoto, Gerhard van Roon, in samenwerking met David de Haan, David van Keulen en Vincent van der Stouwe.*

De kracht van rituelen en symbolen: vertrouwen, verbinden, vernieuwen

Prinsjesfestival viert het feest van de democratie. In 2014 bestond Prinsjesdag zoals we dat nu kennen tweehonderd jaar. Van vrijdag 12 tot en met dinsdag 16 september 2014 omlijstte Prinsjesfestival voor de tweede maal Prinsjesdag. Het centrale festivalthema was: '200 jaar Prinsjesdag, feest van de democratie; De kracht van rituelen en symbolen: vertrouwen, verbinden, vernieuwen'.

Provincie Limburg strategisch partner

Het landelijke festival is een moderne traditie die in Den Haag een inhoudelijk en feestelijk programma biedt boordevol activiteiten. Prinsjesfestival wil zich verbinden met stad en land en nodigt hiertoe elk jaar een provincie uit te participeren in het festival. De provincie Limburg was strategische partner van Prinsjesfestival 2014. (Zie voor meer informatie verderop en op de website www.prinsjesfestival.nl).

I Donderdag 11 september 2014, 16.30 uur - In de aanloop naar de opening van Prinsjesfestival vond aan de Haagse Kneuterdijk alvast de officiële opening plaats van de **Prinsjesambassade van Limburg** in het prestigieuze Johan de Witthuis. Op de foto staat gouverneur Theo Bovens, ambassadeur van Limburg, te midden van de formidabele schutterij Sint Joris Wessem. Op en vanuit de ambassade droeg de provincie bovenal de grensverleggende bijdrage van Limburg uit aan het economisch perspectief van Nederland.

II Vrijdag 12 september 2014, 13.45 uur – Het festivalprogramma nam een aanvang met **Prinsjesprotocol** over de toegevoegde waarde van en een werkzame toekomst voor protocol, 200 jaar na het Weens Congres. Prinsjesprotocol vond plaats in de Oude Zaal van de Tweede Kamer op het Binnenhof, ooit gebouwd onder stadhouder Willem V als balzaal. Cultuurhistorica Edwina Hagen, als universitair docent verbonden aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, verzorgde een toegesneden referaat.

Vanuit het forum namen José de Bouza Serrano, ambassadeur van Portugal en protocolexpert, François Brunagel, hoofd protocol van het Europese Parlement, modeontwerper Sjaak Hullekes, Alise Long-Adema, manager corporate events & meetings van

DSM en Olof van Winden, directeur van TodaysArt, deel aan discussie met de aanwezigen in de zaal. Commissievoorzitter Prinsjesprotocol, Jean Paul Wijers, presenteerde de bijeenkomst.

- Prinsjespartner Prinsjesprotocol: Staatsloterij.

III Vrijdag 12 september 2014, 17.00 uur – Op Paleis Lange Voorhout, vanwaar vroeger op Prinsjesdag de Gouden Koets vertrok, vond opnieuw de **opening** plaats van Prinsjesfestival. Hieraan werkte onder andere de vermaarde, honderdtwintig man sterke schutterij Sint Joris Wessem mee. Die trok hiervoor op naar het paleis vanaf de Prinsjesambassade van Limburg. Na afloop ging het opnieuw over het schelpenpad van het Voorhout naar deze ambassade.

IV De gerenommeerde Limburgse dichter Wiel Kusters schreef het **Prinsjesgedicht** *Maar als* voor de opening van Prinsjesfestival 2014. De Limburgse voordrachtskampioene Anne Janssen, leerling van de basisschool, bracht het ten gehore, waarmee ze het festival opende:

Maar als

Maar als die gouden koets nu eens
een levensgrote bakfiets was,
drie kinderen voorin?
't Was niet het eind van Nederland,
maar ook geen nieuw begin.
We schreven er vijf namen op,
een hele mooie zin.

En wat te denken van de vlag?
Als die hier niet te wapperen hing,
dat vrolijk rood-wit-blauw –
de wind had er geen hinder van,
hij speelde met het touw.
Maar hadden wij daar dan iets aan?
't Verveelde ons algauw.

En als je het Wilhelmus zingt,
met woorden die je half begrijpt,
met anderen tegelijk –
je hoort hoe vroeger later wordt,
wat is de toekomst rijk.
Het leven stroomt van oud naar nieuw,
traditie is een dijk.

Wiel Kusters

Anne Janssen kwam samen met gouverneur Theo Bovens in een koets aan voor het paleis. In de paleistuin voerde ook burgemeester Jozias van Aartsen van Den Haag het woord bij de opening van Prinsjesfestival, naast Bovens en festivalvoorzitter Gert Jan Verhoog.

Het was op de dag van de opening op de kop af zeventig jaar geleden dat de bevrijding van Nederland begon, en wel in Limburg. Dappere lopers volgden de route die de betrokken legerdivisie in 1944 vanuit Normandië aflegde tot over de Nederlandse grens in Limburg. Vervolgens legden de lopers de weg af naar Den Haag en bracht André Smeets van Atletiekvereniging Maastricht voor het bordes van Paleis Lange Voorhout gouverneur Theo Bovens het bevrijdingsvuur. In de tuin van de Prinsjesambassade van Limburg ontstaken Bovens en Smeets met het bevrijdingsvuur de vlam die tijdens Prinsjesfestival op het Limburgse gezantschap bleef branden.

V Vrijdag 12 september 2014, 19.00 uur – De Limburgse butleracademie gaf acte de présence tijdens het Prinsjesprijzdiner op de Prinsjesambassade van Limburg. Aan dit diner ging de uitreiking vooraf van de **Prinsjesprijs**. Deze prijs is bestemd voor politici die een betekenisvolle bijdrage leveren aan het gezag van het parlement. De jury voor deze prijs, die bestaat uit Wim Deetman, oud-voorzitter van de Tweede Kamer, hoogleraar parlementaire historie Carla van Baalen en parlementair journalist Max van Weezel, besloot de tweede Prinsjesprijs toe te kennen aan de financiële woordvoerders van de zogeheten constructieve oppositie in de Tweede Kamer: Elbert Dijkgraaf (SGP), Wouter Koolmees (D66) en Carola Schouten (CU). Deetman verwoordde het juryrapport, waarna Theo Bovens de prijs uitreikte.

VI Prinsjeskok Henk Savelberg, met een achtergrond in Limburg, stelde samen met zijn chef de cuisine Gijs Verbeek het menu samen van het **Prinsjesdiner** dat tijdens Prinsjesfestival was te genieten in diverse restaurants op en rond het Voorhout: Allard, Le Bistrot, Dendy, Des Indes, Fouquet, Horeca Academie Den Haag en Schlemmer. In de Haagse Horeca Academie vond vooraf onder leiding van Savelberg ook een kooksessie plaats voor de chef-koks van de deelnemende restaurants.

VII Zaterdag 13 september 2014, 12.00 uur – In de Noenzaal op het Binnenhof reikte Eerste Kamervoorzitter Ankie Broekers-Knol de **Prinsjesfotoprijs** uit aan de winnaar, David van Dam. Hij ontving deze prijs, een oorkonde en geldbedrag van €2.500, voor zijn foto van minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de dienstauto, na afloop van het zware Kamerdebat over de AIVD. De jury nomineerde ook Martijn Beekman, Serge Ligtenberg en Bart Maat voor deze eerste Prinsjesfotoprijs. Bert Verhoeff (voorzitter), Jos Heymans, Arda Gerkens en Steven van Weyenberg vormden met elkaar de jury. Hans Kouwenhoven en Gerhard van Roon waren samen secretaris. Van Roon, tevens curator van Prinsjesfoto, lichtte voorafgaand aan de prijsuitreiking het juryrapport toe.

VIII Broekers-Knol opende in de fraaie Noenzaal van de Eerste Kamer tevens de eerste **Prinsjesfototentoonstelling**, Deze expositie, waarvan ook de genomineerde foto's deel uitmaken, bestaat uit 24 foto's die de jury selecteerde uit alle ingezonden foto's. In 2014 en 2015 is de expositie op verschillende plaatsen in het land te zien, om te beginnen op het gouvernement van Limburg te Maastricht, op het hoofdkantoor van Rabobank Nederland te Utrecht en in internationaal perscentrum Nieuwspoor te Den Haag.

- Prinsjespartners Prinsjesfoto: Eerste Kamer der Staten-Generaal
Rabobank Nederland.

IX Zaterdag 13 september 2014, 12.00 uur – Op het Voorhout kwam vanaf het middaguur **Prinsjesmarkt** op gang. Handelswaar in de tientallen marktkraampjes bestond uit hoeden, kleding, sieraden, schoenen en lekkernijen uit Limburg zowel als uit Den Haag en omgeving.

X Zaterdag 13 september 2014, 15.00 uur – Voor Paleis Lange Voorhout ontrolde zich opnieuw de **PrinsjesHatwalk**. Aan deze hoedenparade verleenden de ontwerpers Evelien Gentis-Smit (Eudia), Marianne Jongkind en, uit Limburg, Atelier Pauline en Hoed van 't Hof hun medewerking. Bastiaan Ragas presenteerde de hoedenshow:

beleef het feest
van de democratie

provincie limburg

**PRINSJES
FESTIVAL**

Postbus 18646
2502 EP Den Haag

(070) 8209100
www.prinsjesfestival.nl

IBAN NL51ABNA0491044100
BTW nummer: 852851972B01

KvK: 58053174
ANBI: 852851972

beleef het feest
van de democratie

provincie limburg

XI De jury van de **Prinsjeshoedenprijs 2014**, die de winnaar selecteerde onder het publiek, bestond uit Erica Terpstra (voorzitter), Monica Beek, Josine Droogendijk en Elza Wingelaar. Ragas begeleidt hieronder winnares Tjitske van Nus naar de Prinsjes*Hatwalk*.

XII Zaterdag 13 september 2014, 20.00 uur – Op het Plein, naast het Binnenhof en te midden van de vele terrassen, bood Limburg Den Haag het **Prinsjesconcert** aan. Onder leiding van dirigent Björn Bus speelde het LBM (Limburgse Bond van Muziekgezelschappen) Jeugdorkest de sterren van de hemel. Minister van cultuur Jet Bussemaker zwaaide de jonge musici en hun dirigent na afloop van het concert lof toe.

XIII Zaterdag 13 september 2014, 20.30 uur – Sociëteit De Witte, eveneens aan het Plein, opende de deuren voor het eerste **Prinsjesbal**. Dit gala wil bijdragen aan de ontmoeting tussen mensen in politiek, media en cultuur maar ook representanten van maatschappelijke geledingen. Jonge sterdansers en muzikaal talent uit Limburg traden er op, topformaties uit de wereld van Defensie en ook Klein Maar Dapper uit de Haagse Schilderswijk, samen met Frits Huffnagel. Het Prinsjesbal voorzag ook in een *Achterkamertje* waarin gasten een keur van deskundigen konden raadplegen over maatschappelijke vraagstukken. Gerdi Verbeet, oud-voorzitter van de Tweede Kamer en voorzitter van het Comité van aanbeveling van Prinsjesfestival, gouverneur Theo Bovens van Limburg en griffier Geert Jan Hamilton van de Eerste Kamer heetten de gasten welkom. Verbeet en Bovens openden bovendien het bal.

XIV Zondag 14 september 2014, 12.10 uur – Vanuit de Prinsjesambassade van Limburg gaf het televisieprogramma Buitenhof van de VPRO achtergronden bij de politieke actualiteit.

XV Zondag 14 september 2014, 16.00 uur – In bioscooptheater Pathé Buitenhof bespraken de topcineasten Michiel van Erp (documentairemaker), Ger Beukenkamp (scenarioschrijver) en Peter de Baan (regisseur) dilemma's bij het maken van een film over het koninklijk huis. Ze deden dit aan de hand van diverse filmbeelden. Hoofdredactrice Xandra Schutte van De Groene Amsterdammer presenteerde de eerste **Prinsjesfilm**.

- Prinsjespartner Prinsjesfilm: gemeente Den Haag
- Mediapartner Prinsjesfilm: De Groene Amsterdammer

XVI Maandag 15 september 2014, 10.30 uur – In de foyer van de Koninklijke Schouwburg aan het Korte Voorhout reikte gouverneur Theo Bovens de tweede **Prinsjesboekenprijs** uit aan auteur Piet de Rooy voor *Ons stipje op de waereldkaart*. De prijs bestaat uit een oorkonde en een geldbedrag van €2.500. Jeroen Koch met *Koning Willem I 1772-1843* en David van Reybroeck met *Tegen verkiezingen* waren eveneens genomineerd voor deze prijs. De jury bestond uit voorzitter Kars Veling (directeur ProDemos, oud-parlementariër), die het juryrapport ontvouwde, Michiel Breedveld, parlementair verslaggever voor NOS Journaal, en de Groninger hoogleraar Gerrit Voerman, tevens directeur van het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen. Marc Chavannes verzorgde een gesproken column. Breedveld interviewde de genomineerde auteurs. Astrid Feiter, curator Prinsjesboekenprijs, verzorgde de presentatie.

- Prinsjespartner Prinsjesboekenprijs: ProDemos Huis voor democratie en rechtsstaat
- Mediapartner Prinsjesboekenprijs: NRC Handelsblad

XVII Maandag 15 september 2014, 13.30 uur – In de expositieruimte van Pulchi Studio aan het Lange Voorhout vond de tweede **Prinsjesrede** plaats. Else van Nieuwkerk en Sidney Vollmer wonnen de Prinsjesrede 2014 met hun speech *Oranje vlam*. De jury gaf als thema mee: een nieuw ritueel moment. Aan de oproep speeches in te zenden gaven 34 schrijvers gehoor. De beide andere genomineerde speeches waren *Stemmen op de stip* van Hanneke Kulik en *Tweede Pakjesdag* van Leonoor Russell. De acteurs Roos Eijmers, Lindertje Mans en Mark Rietman van Nationale Toneel droegen de genomineerde speeches voor. Juryvoorzitter Bob Hiensch reikte de prijs uit. In de jury zaten eveneens Pien van Gemert, Luuk van Middelaar, Michel Reinders (winnaar 2013), Gertjan van Schoonhoven (Elsevier) en Petra Stienen. Dramaturg Remco van Rijn van Nationale Toneel gaf een korte inleiding op tekstbehandeling. Hans Goslinga verzorgde een gesproken column. Oud-burgemeester Jan Mans, die grote bekendheid verwief met zijn optreden na de vuurwerkramp in Enschede, ging in op de betekenis van de speech in zijn werkzame leven. Paul Sneijder interviewde Mans en presenteerde de bijeenkomst.

- Prinsjespartner Prinsjesrede: Gasunie
- Mediapartner Prinsjesrede: Elsevier

beleef het feest
van de democratie

provincie limburg

XVIII Maandag 15 september 2014, 16.00 uur – De Leidse hoogleraar vaderlandse geschiedenis Henk te Velde gaf in internationaal perscentrum Nieuwspoort de tweede **Prinsjeslezing**. Vanuit het centrale festivalthema ging hij in op de betekenis van Prinsjesdag als feest van de democratie. Om ook de democratie op deze dag beter uit de verf te laten komen brak hij een lans voor het houden van de Algemene Beschouwingen na de Troonrede.

XIX Aansluitend op de Prinsjeslezing vond het **Prinsjesdebat** plaats. Henk te Velde, Albert Jan Kruiter en Lisa Schallenberg betrokken hierin de stellingen. Commissievoorzitter Roderik van Grieken leidde het debat.

- Prinsjespartner Prinsjeslezing en –debat: De Maatschappij

XX Maandag 15 september 2014, 20.15 uur – Theater Diligentia aan het Lange Voorhout opende de deuren voor het tweede **Prinsjescabaret**. Jan Jaap van der Wal, tevens promotor van Prinsjescabaret, Jasper van Kuijk en Patrick Neederkoorn traden deze avond op. De Haagse cabaretier Sjaak Bral presenteerde het programma vol politiek cabaret.

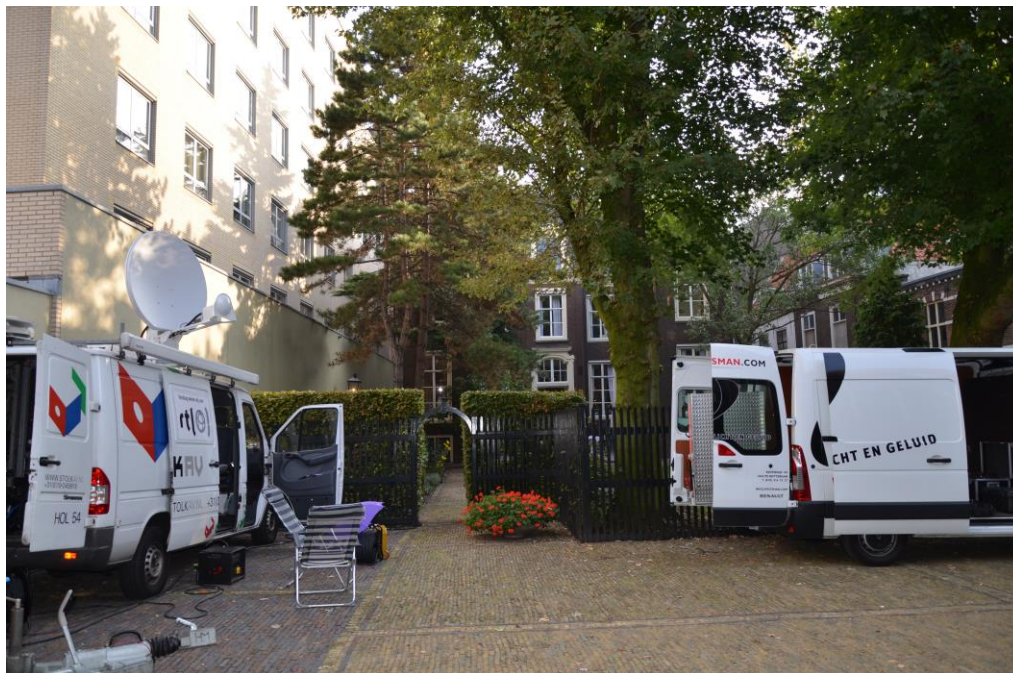

XXI Dinsdag 16 september 2014 – Vanuit de Prinsjesambassade van Limburg ging RTL Z in rechtstreeks uitgezonden programmering in op het financiële nieuws van Prinsjesdag uit Den Haag. Ook schonk RTL in deze programmering aandacht aan de grensverleggende bijdrage van Limburg aan het economisch perspectief van Nederland.

- Mediapartner: RTL Z

XXII Dinsdag 16 september 2014, 17.00 uur – In poppodium SuperMarkt aan de Haagse Grote Markt vond de tweede, opnieuw drukbezochte **Prinsjesborrel** plaats voor jonge professionals. De Amsterdamse wethouder Arjen Vliegthart en ‘Zuidas-dominee’ Ruben van Zwieten voerden het woord. Prinsjesvriend Siemens ondersteunde Prinsjesborrel.

Over Prinsjesfestival

Prinsjesfestival wil bijdragen aan de aandacht voor en betekenis van Prinsjesdag: democratie verdient een feest, want het is een feest om in de democratische rechtsstaat te leven. Juist daarom belicht en waardeert dit festival diverse facetten van democratie, met tal van activiteiten waarin politiek, media en cultuur elkaar ontmoeten. Zo wil Prinsjesfestival bijdragen aan het feestelijk karakter van dit nationale evenement in Den Haag, en ook gelegenheid bieden aan het leggen en versterken van werkzame verbindingen. Meer dan honderd (professionele) vrijwilligers maken vanuit hun betrokkenheid bij de democratische rechtsstaat Prinsjesfestival waar, evenals vele andere vrienden, begunstigers, ondernemingen, overheden en instellingen. Prinsjesfestival 2014 trok tal van belangstellenden en bovendien een veelvoud aan mediaconsumenten. Zie voor meer informatie: www.prinsjesfestival.nl.

Op radio, televisie en social media zowel als in dag- en weekbladen, waaronder Elsevier, Financiële Dagblad, De Groene Amsterdammer, AD Haagsche Courant, HP/De Tijd, De Limburger / Limburgs Dagblad, NRC Handelsblad, Het Parool, De Telegraaf, Trouw en de Volkskrant, trok Prinsjesfestival 2014 de aandacht.

Een greep uit de krantenkoppen tussen 6 juni en 20 september over Prinsjesfestival 2014:

- *Prinsjesfestival met zachte G* (De Telegraaf)
- *Opvoetsbeurt 200ste Prinsjesdag* (de Volkskrant)
- *Limburg lardeert Prinsjesdag(en)* (Dagblad De Limburger / Limburgs Dagblad)
- Prinsjesboekenprijs: *De verweesde democratie* (NRC Handelsblad)
- Prinsjesdiner: *Limburgse roots inspireren Henk Savelberg* (AD Haagsche Courant)
- Prinsjesambassade: *Stukje Limburg in Den Haag* (De Telegraaf)
- Prijzen Prinsjesdag - *Prijs voor politieke foto en boek* (NRC Handelsblad)
- *Prinsjesdag is een onderdanige vertoning* (NRC Handelsblad)
- *Prinsjesrede 2014: een nieuw ritueel moment* (Elsevier)
- *Bevriende oppositie krijgt politieke prijs* (HP / De Tijd)

Samenstelling gremia Prinsjesfestival

Comité van aanbeveling Prinsjesfestival: Gerdi Verbeet (voorzitter, oud-voorzitter Tweede Kamer), Marcel Halma (voorzitter Beroepsvereniging Public Affairs), Jos Heymans (voorzitter Parlementaire Persvereniging), Ron van der Jagt (voorzitter Logeion), John Jorritsma (Commissaris van de Koning Fryslân), Sywert van Lienden (oprichter G500), cabaretier Paul van Vliet en Haags hoogleraar Wim Willems.

beleef het feest
van de democratie

provincie limburg

Bestuur stichting Prinsjesfestival: Gert Jan Verhoog (voorzitter), Hanneke Feije (secretaris), Sylvia den Ouden (penningmeester), Klaas Taselaar.

Curatorium stichting Prinsjesfestival: Ivan Baas, Joop Pot, Jouke de Vries.

Prinsjespartners, vrienden, ondersteunende instellingen, mediapartners

Naast Limburg maakten andere Prinsjespartners eveneens Prinsjesfestival 2014 waar:

- Haags comité 200 jaar koninkrijk;
- gemeente Den Haag;
- Eerste Kamer der Staten-Generaal;
- Gasunie;
- Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel;
- ProDemos;
- Rabobank Nederland;
- Staatsloterij.

Heel wat vrienden en instellingen ondersteunden deze festivaleditie ook, waaronder: theaters Diligentia PePijn, Gemeentemuseum - Escher in het Paleis, Sociëteit De Witte, Koninklijke Schouwburg, Nationale Toneel, Internationaal perscentrum Nieuwspoor, Pathé Buitenhof, Pulchri Studio en poppodium SuperMarkt.

De organisatie van Prinsjesfestival ligt in handen van diverse commissies:

- *Commissie Thema & Programma* (Gert Jan Verhoog, voorzitter; Astrid Feiter, curator Prinsjesboekenprijs; Eddy Habben Jansen, curator Prinsjesexpositie; Simon Murphy, curator Prinsjesconcert. Deze commissie draagt tevens zorg voor selectie van de spreker van de Prinsjeslezing en voor organisatie van de Prinsjesprijs)
- *Commissie Prinsjesbal* (Klaas Taselaar, voorzitter; curator klassieke muziek: Simon Murphy; curator jazz: Rembrandt Frerichs; curator militaire muziek: Thijs van Leeuwen; curator Het achterkamertje: Paul Sneijder)
- *Commissie Prinsjesborrel* (Just Hasselaar, voorzitter)
- *Commissie Prinsjescabaret* (Hans Storm, voorzitter; Jan Jaap van der Wal: promotor)
- *Commissie Prinsjesdiner* (Esther Schaddelee, curator)
- *Commissie Prinsjesfilm* (Ronald Florisson, voorzitter)
- *Commissie Prinsjesfoto* (Gerhard van Roon, voorzitter, curator)
- *Commissie PrinsjesHatwalk, Prinsjesmarkt* (Marion te Linteloo, voorzitter)
- *Commissie Prinsjeslezing & -debat* (Roderik van Grieken, voorzitter)
- *Commissie Prinsjesprotocol* (Jean Paul Wijers, voorzitter)
- *Commissie Prinsjesrede* (Pieter Idenburg, voorzitter)
- *Commissie Coördinatie Organisatie, Financiën & Sponsoring* (Hanneke Feije, voorzitter; Sylvia den Ouden, vice-voorzitter; Marloes Weidema, Roelien van der Veen: algemene ondersteuning. Deze commissie draagt tevens zorg voor festivalopening en Prinsjesdichter)
- *Commissie Concept, Positionering & Communicatie* (Gert Jan Verhoog, voorzitter)
- *Woordvoering* (Jaap Wiersma, tevens voorzitter pers- en publiciteitsploeg; Lia Bos)

beleef het feest
van de democratie

provincie limburg

beleef het feest
van de democratie

provincie limburg

